

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
факультет медико-фармацевтичних технологій
кафедра косметології і ароматології

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему: **ВИВЧЕННЯ СПОЖИВЧИХ ВЛАСТИВОСТЕЙ ШАМПУНІВ
ПРОТИ ПЕРХОТІ**

Виконала: здобувачка вищої освіти групи

ТПКЗс18(4,5з)дв-01а

спеціальності: 226 Фармація, промислова
фармація

освітньої програми Технології парфумерно-
косметичних засобів

Ірина СТРОЖЕМІНА

Керівник: професор закладу вищої освіти
кафедри косметології і ароматології, д.біол.н.,
професор **Ольга ФІЛІПЦОВА**

Рецензент: професор закладу вищої освіти
кафедри організації та економіки фармації,
д.фарм.н., професор **Інна БАРАНОВА**

АННОТАЦІЯ

Випускна кваліфікаційна робота присвячена вивченню споживчих властивостей шампунів проти лупи. Проведено дослідження асортиментної та цінової політики шампунів проти лупи. Досліджено поведінку споживачів шампунів проти лупи та їх вподобання щодо вибору конкретного продукту. Наведено практичні рекомендації для вітчизняних виробників шампунів проти лупи.

Робота викладена на 42 сторінках друкованого тексту і складається зі вступу, трьох розділів, загальних висновків, списку використаних джерел. Робота ілюстрована 17 рисунками, містить 48 джерел наукової літератури.

Ключові слова: шампуні, лупа, анкетування, споживачі, Україна.

ANNOTATION

The final qualifying work is devoted to the study of consumer properties of anti-dandruff shampoos. A study of the assortment and price policy of anti-dandruff shampoos was conducted. The behavior of consumers of anti-dandruff shampoos and their preferences regarding the choice of a specific product were studied. The behavior of consumers of anti-dandruff shampoos and their preferences regarding the choice of a specific product were studied. Practical recommendations for domestic manufacturers of anti-dandruff shampoos are given.

The work is presented on 42 pages of printed text and consists of an introduction, three sections, general conclusions, and a list of used sources. The work is illustrated with 17 drawings, contains 48 sources of scientific literature.

Key words: shampoos, dandruff, survey, consumers, Ukraine.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	5
РОЗДІЛ 1. Вивчення ринку шампунів проти лупи в Україні.....	8
1.1. Будова волосини та типи волосся.....	8
1.2. Лупа: симптоми, причини та способи лікування.....	10
1.3. Дослідження складу засобів проти лупи.....	13
1.4. Класифікація шампунів проти лупи	15
Резюме.....	16
РОЗДІЛ 2. ОБҐРУНТУВАННЯ ОБ’ЄКТІВ ТА МЕТОДІВ ДОСЛІДЖЕНЬ.....	17
2.1 Об’єкти досліджень.....	17
2.2 Методи досліджень.....	17
РОЗДІЛ 3. РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕНЬ.....	23
3.1 Профілактика лупи в домашніх умовах.....	23
3.2 Аналіз результатів опитування споживачів шампунів проти лупи.....	25
3.3 Рекомендації для споживачів з метою профілактики та лікування лупи..	38
Висновки до розділу 3.....	40
ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ.....	41
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	43

ВСТУП

Актуальність теми. Волосся людини є додатком шкіри та займає 95 % її поверхні, виключаючи долоні рук, підшви ніг, статеві органи та соски. Волосся буває різне за довжиною, кольором, формою. Найбільше всього волосся знаходиться на волосистій частині голови, причому найгустіше воно на маківці. Волосся поділяється на щетинисте (брови, вії, волосся в ніздрях та зовнішніх слухових проходах), довге (на волосистій частині голови, в чоловіків також на підборідді та щоках, під пахвами та на лобку), та пушкове (розповсюджене по всьому тілу) [12].

Кожна сучасна культурна людина регулярно миє волосся, використовуючи при цьому різні види шампунів. Так, 24% українців миють голову щодня, 33% миють голову 1 раз або 2 рази на тиждень. Від купівельної спроможності мешканців України залежить лише структура споживання шампунів.

Лупа - поширена проблема, яка зустрічається у 40-60% дорослих людей в усьому світі. Провокують її виникнення дріжджові грибки роду *Malassezia*, які активно розмножуються при сприятливих умовах, через те, що з'являється подразнення шкіри голови і при цьому порушуються її обмінні процеси [18].

Лупа є ознакою розвитку себорейного дерматиту. Вона відрізняється за ступенем тяжкості та потребує звернення до лікаря дерматолога або трихолога і вимагає індивідуального лікування. Для лікування лупи використовуються спеціальні шампуні проти лупи [24].

Мета та завдання дослідження. Метою роботи є вивчення споживчих властивостей шампунів проти лупи.

Для досягнення поставленої мети потрібно було вирішити такі завдання:

- ✓ зібрати та проаналізувати наукову літературу щодо аналізу асортименту шампунів проти лупи, представлених на ринку України;
- ✓ провести опитування з метою визначення споживацьких переваг шампунів серед мешканців України;

- ✓ проаналізувати отримані результати опитування та визначити фактори, що впливають на вибір шампунів проти лупи;
- ✓ розробити практичні рекомендації щодо використання шампунів проти лупи серед українського населення.

Об'єкти досліджень. Дані літературних джерел інформації щодо відомостей про шампуні проти лупи. Результати анкетування споживачів шампунів проти лупи.

Предметом досліджень є дослідження ставлення споживачів до шампунів проти лупи та вивчення їх рівня обізнаності про сучасні засоби для лікування лупи, представлені на українському косметичному ринку.

Методи дослідження. Методи дослідження, використані в магістерській роботі, були обрані нами, спираючись на праці відомих зарубіжних та вітчизняних вчених. У роботі проведено контент-аналіз літературних джерел та проведено опитування споживачів шампунів проти лупи серед мешканців України.

Практична значення отриманих результатів. Цільову аудиторію дослідження склали як чоловіки, так і жінки, які мешкають на території України, та користуються шампунями проти лупи при ознаках цієї проблеми. Важливий етап дослідження – звернути увагу сучасних споживачів на склад шампунів проти лупи, що представлені на вітчизняному косметичному ринку. Практичне значення матимуть ознайомчі заходи щодо обізнаності українських споживачів щодо впливу на організм людини шампунів проти лупи.

Елементи наукових досліджень полягають в розробці методичних засад дослідження поведінки споживачів шампунів проти лупи.

Апробація результатів. Результати досліджень, викладені у роботі, оприлюднено під час III Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «YOUTH PHARMACY SCIENCE» (7-8 грудня 2022 р., м. Харків).

Публікації. За темою магістерської роботи опубліковано тези доповіді [18].

Дані результати будуть застосовуватися викладачами при підготовці лекцій, лабораторних та практичних занять з клінічної косметології та дерматології, які вивчаються студентами спеціальності «Технологія парфумерно-косметичних засобів». Отримані результати дослідження та зібрана у ході досліджень інформація будуть зберігатися на кафедрі косметології і ароматології Національного фармацевтичного університету. При проведенні виховних заходів про підтримку здорового способу життя молоді можуть бути використані результати досліджень опитування споживачів шампунів проти лупи.

Структура та обсяг кваліфікаційної роботи. Кваліфікаційна робота містить вступ, перший розділ (огляду літератури), другий розділ (розробка дизайну та методів дослідження), третій розділ (експериментальна частина, загальні висновки, перелік літератури). Робота проілюстрована 17 рисунками та містить 48 джерел наукової літератури.

РОЗДІЛ I. ВИВЧЕННЯ РИНКУ ШАМПУНІВ ПРОТИ ЛУПИ В УКРАЇНІ

1.1 Будова волосини та типи волосся

На голові людини налічується близько 100 тисяч волосин. Одна волосина може жити до 4-ьох років. Процес випадіння волосся є нормальним, якщо за добу випадає до кількох десятків волосин. Найбільш інтенсивне випадіння волосся відбувається навесні й влітку. Причинами надмірного випадіння волосся є емоційні та розумові перевантаження, нераціональне харчування, загальна перевтома. Негативний вплив на його стан мають хронічні та інфекційні захворювання, фізіологічна перебудова, що пов'язана з статевим дозріванням людини, вагітністю та старінням (за цих умов волосся тьмяніє та починає випадати). Для кращого росту волосся треба час від часу змінювати зачіску. Коли кінчики волосся розщеплюються, їх необхідно зрізати. Будова волосини наведена на рис. 1.1 [2,19,36].

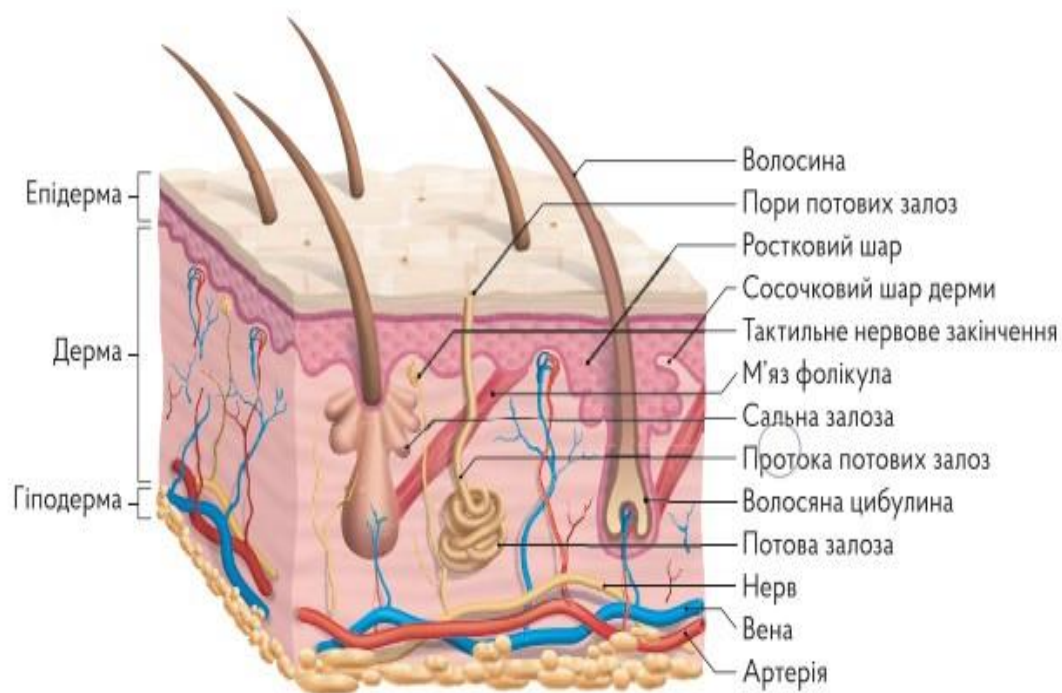

Рис. 1.1 Будова волосини

Шкідливий вплив на волосся мають прилади для вирівнювання волосся, начісування та гарячої завивки. Під впливом високої температури руйнується структура самої волосини, при цьому втрачаються її властивості. Так, начісування ускладнює догляд за волоссям, а часте змочування водою сприяє затриманню на волоссі солей води та пилу. У цьому випадку втрачає еластичність та стає ламким. Шкідливим для волосся є фарбування. Важливо носити головні убори взимку і влітку. Взимку головні убори носять, щоб не порушувати живлення внаслідок переохолодження волосся. Влітку капелюхи носять щоб запобігти пересушуванню волосся [1,34].

Методи догляду за волоссям залежать від його типу. Існує 4 типи волосся: нормальний, жирний, сухий, комбінований.

Мити голову потрібно по мірі необхідності. Частота миття є індивідуальною для кожної людини і залежить від таких факторів: довжини волосся, типу волосся і шкіри, професійної діяльності, пори року та ін. При цьому треба враховувати склад шампуню. Чим м'якші засоби для миття голови використовуються, тим частіше треба мити волосся. Волосся необхідно мити постійно, не рідше одного разу на тиждень (якщо волосся нормального типу). Не рекомендується надмірне миття голови. Не можна допускати жирних пасм, свербіння шкіри, значної кількості лупи [5,16].

Частота миття волосся залежить від ряду факторів: засобів для укладання волосся, харчування, шампуню, пори року та ін. Наприклад, споживання великої кількості вуглеводів та висококалорійної їжі підвищує ступінь засалювання волосся. Оскільки взимку головний убір не дозволяє голові «дихати», волосся необхідно мити частіше (виділяється більше шкірного сала й волосся стає жирним) [28].

Перед миттям волосся ретельно розчісують. Внаслідок цього з волосся вимиваються лусочки відмерлих клітин шкіри. Волосся змочують теплою водою. Шампунь необхідно наносити не на волосся, а на долоню або шкіру голови, розтерши його з невеликою кількістю води. Потім кінчиками пальців шампунь втирають у шкіру голови та долонею розподіляють по волоссю. Під

час розподілу піни, що утворилася слід рухатися від коріння волосся до кінчиків, а не навпаки. Якщо спостерігається значне забруднення волосся, шампунь слід наносити два рази під час одного миття. Не рекомендується мити голову щодня. Голову потрібно мити, обережно, щоб не пошкодити кутикулу волосин. Довге волосся потрібно не заплутувати під час миття, щоб потім не пошкодити його при розчісуванні. Необхідно повністю вимивати залишки мийних засобів з волосся. Щоб волосся стало блискучим, якщо потрібно ополіскувати кислим розчином [7,20,35].

1.2 Лупа: симптоми, причини та способи лікування

На українському косметичному ринку наразі представлений широкий асортимент засобів по догляду за волоссям. В описі своєї продукції кожен бренд робить акцент на якусь особливість шампуню. Найбільшу увагу виробники приділяють шампуням проти лупи, адже вони є в асортименті майже кожного виробника [3,19].

Лупа - поширена проблема половини дорослих людей всього світа. У науці немає поняття «лупа». Насправді це «себорея», причиною виникнення якої є грибки роду *Malassezia*, які розмножуються при сприятливих умовах, з'являється подразнення шкіри голови та порушуються обмінні процеси. Так виникає лупа. Лупа часто супроводжується уповільненням росту волосся та його випадінням. Грибок *Malassezia* присутній на шкірі голови у всіх людей, і лише близько 50% людей є чутливими до його ферментів [6,31].

Лупа з'являється у людей з різними типами волосся. Найбільш схильними є люди з жирним типом волосся. Щоб позбутися лупи необхідно визначити проблему її виникнення і вирішити її.

Лупа проявляється у двох таких формах:

1. *Суха лупа*: на шкірі голови утворюються білі лусочки, які осипаються зі шкіри голови та волосся.

2. *Себорейний дерматит або жирна лупа*: на волосистій шкірі голови утворюються жовті сальні лусочки, що налипають шарами один на одного та скупчуються на поверхні скальпа. Причиною виникнення жирної лупи є надмірне вироблення себума (секрету сальних залоз) [4,22].

Виділяють такі основні симптоми лупи:

- спостерігається подразнення шкіри голови, відчуття стягнутості, свербіж, мікротріщини;
- по всій поверхні шкіри голови і волосся утворюються білі лусочки ороговілих клітин, які можна помітити на гребінці або одязі;
- шкіра голови стає або надмірно сухою, або надмірно жирною;
- волосся слабшає, потоншується, тьмянієвтрачає об'єм і здоровий вигляд, електризується;
- можуть утворюватися жовті кірки [8,33].

На появу лупи впливає багато факторів. Серед них можна виділити прискорення процесу оновлення клітин волосистої шкіри голови. Так в нормі життєвий цикл клітин волосся становить 28 днів, а при появі лупи він скорочується до 20 днів, а іноді до 7. Це все призводить до посиленого злущування клітин рогового шару, які злипаються у видимі лусочки [10,26].

Серед інших причин виникнення лупи:

- зниження імунітету шкіри голови;
- пересушування шкіри голови, неправильний догляд за волоссям, недостатньо часте миття голови;
- порушення кислотно-лужного балансу (рН) шкіри;
- нервово перенапруження, психоемоційні стресові ситуації;
- нездоровий раціон, дефіцит вітамінів А і групи В;
- гормональний дисбаланс, порушення в роботі ендокринної системи;
- порушення шлунково-кишкового тракту та процесів обміну речовин;
- порушення роботи сальних залоз;
- грибкові захворювання;

- дисбаланс мікрофлори (збільшення патогенних бактерій);
- спадкова схильність;
- вплив негативних факторів зовнішнього середовища [13,18,25].

У разі появи себорейного дерматиту необхідно звернутися до *лікаря-трихолога*, оскільки тип і результативність терапії безпосередньо залежать від правильного виявлення причини виникнення. Лікар-трихолог може також призначити консультацію гастроентеролога, алерголога, ендокринолога, іноді психотерапевта. Це дозволить визначити причину виникнення лупи, оскільки лупа може бути симптомом таких захворювань: псоріаз, оперізувальний лишай, психічні розлади на фоні постійного стресу [32,40,45].

З метою лікування лупи необхідно *виключити негативні зовнішні фактори*, а саме: пересушене опаленням повітря, зловживання феном і плойками, холод, фарбу або догляд за волоссям, що викликає алергічні реакції. Необхідно також *змінити раціон харчування*: виключити солодке та борошняне, гострі та жирні страви. Замінити ці продукти свіжими овочами та фруктами, крупами, насиченими корисними кислотами та жирами. Додати до раціону харчування вітамінами групи А, С і В [27,30,34].

Необхідно забезпечити шкірі голови та волоссю достатній домашній догляд. Придбати спеціалізовані засоби для очищення волосся проти ороговілого шару епідермісу та надлишків себума: лікувальні шампуні, пілінги, кондиціонери, лосьйони.

Проблеми з шлунково-кишковим трактом, порушення обміну речовин і функцій щитовидної і підшлункової залоз, все це може бути причиною появи лупи (себореї) . Якість і кількість шкірного сала залежать від стану організму людини, її статі та віку, різних супутніх захворювань. Перебіг якоїсь хвороби посилює хронічні інфекції, авітамінози і гіповітаміноз, зловживання вуглеводами, нестача вітамінів (особливо В2, В6, В1, А, С), забруднення шкіри. Ураження умовно патогенним грибком, який існує на шкірі голови кожної людини та не шкодить при нормальній роботі сальних залоз, також може стати причиною лупи. Умовно патогенний грибок переважає у здорових

людей, а у людей з лупою – бактерії стафілококу. При зростанні грибкових колоній починається активний поділ клітин шкіри [23,34,41].

Це викликає пористість шкіри. При цьому клітини шкіри засмічують протоки виділення шкірного сала та з'являється багато лупи).

1.3 Дослідження складу засобів проти лупи

Ще однією причиною появи сухої лупи є шампуні, що містить сульфати і силікони (сульфати додають для створення рясної густої піни). Так, вони сушать шкіру голови і, таким чином, руйнують емульсійну плівку, яка служить захисним бар'єром від її пересихання [6,17].

Серед небезпечних сульфатів можна виділити: ALS (Ammonium lauryl sulfate, амоній лаурилсульфат, SLS (Sodium Lauryl Sulfate натрій лаурилсульфат, SMES (Sodium myreth sulfate, натрій мірестинсульфат, ALES (Ammonium laureth sulfate, амоній лауретсульфат. Було доведено, що висока концентрація сульфатів у шампунях може викликати подразнення шкіри та слизової оболонки очей. При цьому проникнення цих речовин в організм людини може призвести як до ураження органів дихальної системи, так і до порушень роботи головного мозку [22,45].

Силікони мають закінчення -cone (MethiconePhenylTrimethicone, Cyclomethicone, Dimethiconol, Dimethicone). Вони забивають пори як поліетиленова плівка у великій концентрації. Так, силікони створюють бар'єр, що блокує доступ до шкіри ззовні, закриваючи на ній шкірне сало, що постійно виробляється, та омертвілі клітини шкіри голови. Тобто, сульфати висушують шкіру голови, а силікони покривають її плівкою, накопичуючи під собою шари відмерлих клітин шкіри [47,48].

Наразі дуже розрекламовані шампуні проти лупи убирають лупу, поки ви користуєтеся цим шампунем. Таким чином, маскуючи проблему. Так, при заміні шампуню безсульфатним (таким, що не містить силікону), штучна плівка змивається, і накопичені шари омертвілої шкіри починають висипатися

пластівцями. При цьому не потрібно цього боятися. Після декількох використань лікувального шампуню лупа зникне. До такого шампуню людини потрібно звикнути. Спочатку може здаватися, що такий шампунь погано очищає волосся, також може не вистачати об'єму, гладкості [37,41,46].

У своєму складі безсульфатні шампуні містять натуральні природні компоненти, які наповнюють волосся і шкіру голови всіма необхідними компонентами, при цьому не менш ефективно очищають волосся. Так, виробники безсульфатних шампунів замінюють сульфати рослинними компонентами: децил глюкозидами (decylglucoside), лаурилглюкозидами (lauryl glucoside), лауреат сульфосукцинатами (lauret sulfosuccinate), кокоглюкозидами (cocoglucoside), які одержують з жирних спиртів глюкози і натуральних олій. Ці поверхнево-активні речовини (ПАР) входять до складу органічної та натуральної косметики. При цьому вони виробляються з натуральних компонентів і, на відміну від інших ПАР, здатні біологічно руйнуватися: вони не засмічують навколишнє середовище іонами важких металів, оскільки розпадаються на вуглеводи [2,36,41].

Якщо причиною появи себорейного дерматиту є дисфункція сальної залози і стан організму людини, що викликало розвиток грибка, необхідно звернутися до лікаря-трихолога. У таких випадках потрібен протигрибковий шампунь.

Переваги безсульфатних шампунів: до складу шампуню входять м'які ПАР, які не подразнюють шкіру голови і не сушать її, не порушують природне рН середовище організму. При регулярному використанні безсульфатні шампуні здатні оздоровити волосся в цілому. Також, безсульфатні шампуні не руйнують природний захисний бар'єр шкіри і структуру волосся. Безсульфатні шампуні також підходять після кератинового випрямлення волосся, тому що сульфати з шампунів роз'їдають кератин і сприяють швидкому вимиванню частинок з волосся. Безсульфатні шампуні не вимивають фарбу з волосся. Таким чином, волосся на довше зберігає пігменти кольору завдяки м'якій структурі компонентів шампуню. Такі шампуні не пересушують шкіру голови,

в результаті чого ліпідно-жировий баланс не змінюється і відчуття чистоти зберігається довше. Виробництво шампунів без сульфатів набагато менше забруднює навколишнє середовище [3,24,44].

Недоліки безсульфатних шампунів. Через те що він погано піниться і потрібно мити голову шампунем два, а іноді і три рази, відбувається велика витрата шампуню. Висока ціна. Так, безсульфатний шампунь коштуватиме набагато дорожче, ніж шампунь з мас-маркету. Безсульфатні шампуні не змивають засоби для укладання волосся (лак, пінку, гель, тощо). В такому випадку потрібно періодично користуватися шампунем глибокого очищення. [7,25,37].

1.4 Класифікація шампунів

Існують різні класифікації шампунів.

За функціями шампуні розподіляються на:

- ✓ для ламкого та посіченого волосся (містять компоненти, які сприяють відбудові його структури);
- ✓ звичайні шампуні для миття волосся;
- ✓ живильні (містять комплекс корисних домішок);
- ✓ для частого миття (з допоміжними функціями: обережна, щадна);
- ✓ комплексної дії: «шампуні 2 в одному» (шампунь + кондиціонер або ополіскувач, або бальзам),
- ✓ шампуні «3 в одному» (шампунь + бальзам + ополіскувач), відтіночні та освітлювальні, фарбувальні.
- ✓ від лупи (шампуні, що містять лікувальні добавки) [15,35,41].

Виділяють такі шампуні:

- за консистенцією (рідкі, желеподібні, кремоподібні);
- за статтю та віком (для дітей та дорослих);
- за концентрацією ПАР (концентровані та звичайні);
- за виконуваними функціями;
- за типом волосся (для сухого, тонкого та ламкого, масного та нормального) [35,40,48].

РЕЗЮМЕ

Кожна людина регулярно миє волосся, використовуючи при цьому різні види шампунів. Так, 24% українців миють голову щодня, 33% миють голову 1 раз або 2 рази на тиждень. Від купівельної спроможності мешканців України залежить лише структура споживання шампунів.

Наразі у сучасні рецептури шампунів для запобігання швидкому засалюванню волосся рекомендують додавати кондиційну добавку - продукт конденсації гідролізату колагену та жирної кислоти (абеїтинової). За допомогою цього компоненту полегшується розчісування волосся та збільшується об'єм [8,17].

Лупа - поширена проблема, яка зустрічається у 40-60% дорослих людей в усьому світі. Провокують її виникнення дріжджові грибки роду *Malassezia*, які активно розмножуються при сприятливих умовах, через те, що з'являється подразнення шкіри голови і при цьому порушуються її обмінні процеси [22,29].

Лупа є ознакою розвитку себорейного дерматиту. Вона відрізняється за ступенем тяжкості та потребує звернення до лікаря дерматолога або трихолога і вимагає індивідуального лікування [42].

Для лікування лупи використовуються спеціальні шампуні проти лупи.

На наступному етапі наших досліджень було проведено опитування з метою визначення споживацьких переваг шампунів серед мешканців України; проаналізовано отримані результати опитування та визначено фактори, що впливають на вибір шампунів проти лупи.

РОЗДІЛ 2. ОБҐРУНТУВАННЯ ОБ'ЄКТІВ ТА МЕТОДІВ ДОСЛІДЖЕНЬ

2.1 Об'єкти досліджень

Об'єктами досліджень є дані літературних джерел щодо особливостей використання шампунів проти лупи серед населення України.

2.2 Методи досліджень

З метою дослідження попиту та споживацьких переваг шампунів проти лупи найважливішим завданням є вивчення споживчої поведінки, за допомогою якої виробник має можливість найкращим для себе чином розподілити свої ресурси для отримання максимального прибутку.

Згідно поставлених завдань нами було проведено опитування споживачів шампунів проти лупи. Наразі у зв'язку із подіями в Україні та неможливістю провести опитування за допомогою роздрукованих анкет, проведено опитування респондентів за допомогою онлайн-анкети, створеної у Google Forms. Онлайн анкетування також дозволяє зекономити час, необхідний для проведення опитування. Анкета містила питання щодо споживчих переваг та особливостей використання шампунів проти лупи серед населення України.

В анкетуванні прийняли участь 175 споживачів шампунів проти лупи різної вікової категорії, переважну більшість яких склали респонденти віком 18 років до 50 років, які користуються шампунями проти лупи, представленими на вітчизняному ринку. Анкетування проведено з дотриманням етичних вимог. Отримані результати занесені до таблиці Microsoft Excel. Розрахунки були проведені у програмі Statistica 6.0.

Нижче наведено питання анкети для вивчення споживчих переваг щодо якості, споживчих переваг та торгових марок шампунів проти лупи.

Ваш вік?

- 18 - 20 років
- 21 - 25 років
- 26 -30
- 31 -35
- 36-40
- 41-45
- 46-50
- 51-55
- понад 55 років
- Ваш варіант відповіді _____

Як часто ви миєте голову?

- не замислююся
- щодня
- 1 раз у 2-3 дня
- 1 раз на тиждень

Які етапи по догляду за волоссям Ви знаєте?

Які засоби Ви використовуєте для миття голови?

- Лише шампуні
- Шампуні та бальзами
- Шампуні, бальзами, маски
- Шампуні та маски

Як часто змінюєте шампуні?

- 1 раз на місяць

- 1 раз на 2-3 місяці
- 1 раз на півроку
- Не змінюю взагалі

Який у Вас тип волосся?

- Нормальний
- Жирний
- Сухий
- Комбінований
- Не знаю

Як визначили свій тип волосся?

- Був/була у трихолога
- Самостіно, за візуальними ознаками

Дайте оцінку характеристикам шампунів проти лупи, які є для вас найважливішими?

- Якість
- Безпека
- Ефективність
- Ціна
- Співвідношення ціна – якість
- Пакування
- Впізнаваність торгової марки
- Відомий бренд

Вкажіть торгові марки шампунів проти лупи, яким Ви надаєте перевагу?

- Нізорал
- Фридерм Цинк
- Фридерм Дьоготь
- ESTEL Otium Aqua
- Hair Vital
- L'oreal Professionnel Expert Instant Clear Pure
- Matrix Biolage Anti-Dandruff Scalpsync
- Ducray Kelual
- Dercos
- Bioderma
- Uriage
- Eucerin
- Сульсена
- Bioxsine
- Sebamed
- Хорс Форс Кінська сила
- Біокон
- Себозол (Фармтехнологія)
- 911-шампунь дегтярний
- MaYu Healing Shampoo
- Jason Natural Dandruff Relief
- ALPECIN АЛЬПЕЦИН з кофеїном
- Head&shoulders
- Pantene PRO-V
- Librederm
- Garnier
- Shauma
- Syoss

- Clear
- Gliss Kur
- Nivea
- Natura Siberica
- Dove

Інше _____

Де Ви купуєте шампуні?

- В аптеці
- У спеціалізованих магазинах косметики
- Мережа магазинів PROSTOR
- WATSONS
- Мережа магазинів Єва

Інше _____

Як ви обираєте шампунь проти лупи?

- Звертаюсь до лікаря трихолога
- Власний попередній досвід
- Рекомендації подруг/знайомих
- Реклама у ЗМІ
- Рекомендації відомих б'юті-блогерів

Інше _____

Яка інформація має буде відображена в рекламі шампуню проти лупи?

- Склад
- Безпека
- Якість
- Ефективність засобу
- Натуральність
- Ціна

Чи купували Ви шампунь проти лупи за порадами блогерів?

Так

Ні

Шампуням з яким складом Ви надаєте перевагу?

Натуральним органічним

Хімічним з натрія лаурилсульфатом

Чи користуєтесь Ви комплексними шампунями «2 та 3 в одному»?

Так

Іноді

Ні

Чи робите Ви салонні процедури для волосся?

Пілінг шкіри голови

Біоревіталізація

Мезотерапія

Орайзінг (Orising)

Розділ 3. РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕНЬ

3.1 Профілактика лупи в домашніх умовах

Якщо симптоми себореїного дерматиту незначні, можна позбутися них в домашніх умовах за допомогою натуральних засобів для волосся. Для позбавлення лупи можна використовувати:

- *Імбир при лупі*

Активізує ріст волосся, Імбир має протизапальні властивості. В його кореневищах містяться ефірні олії, що стимулюють кровообіг. При контакті зі шкірою голови людини поліпшується живлення волоссяних цибулин.

Рецепт: відросток імбиру натерти на терці. З отриманої маси видавити сік. Додати у сік 100 мл кунжутної олії та перемішати. Нанести засіб на шкіру на 30 хвилин. Вимити голову лікувальним шампунем.

- *Алое вера при лупі*

Має протигрибкові та антибактеріальні властивості. Алое вера може зменшити запалення та дозволяє позбутися лупи.

Рецепт: перед тим, як мити волосся шампунем, невелику кількість алое вера втерти в шкіру голови.

- *Лимонна кислота*

Причиною виникнення лупи може бути порушення кислотного балансу шкіри голови. Лимонна кислота відновлює кислотність шкіри та позбавляє від лупи.

Рецепт: з п'ятьма частинами кокосового масла змішати одну частину лимонної кислоти та нанести на 30 хвилин на шкіру голови. Засіб необхідно змити, а голову потім вимити шампунем.

- *Оливкова олія при лупі*

Запобігає лущенню, зволожуючи сухі ділянки шкіри голови. Вона склеює дрібні окремі лусочки лупи, ускладнюючи їх випадання.

Рецепт: оливкову олію нагріти і втерти в шкіру голови перед сном щоденно. Голову можна накрити паперовим пакетом, щоб жирне волосся не забруднило ліжко. На наступний ранок помити волосся шампунем.

- *Олія чайного дерева при лупі*

Має протизапальні та антимікробні та властивості, які можуть допомогти зменшити симптоми лупи.

Рецепт: кілька крапель олії чайного дерева змішати з одноразовою дозою шампуню та нанести на волосся. Залишити на 15 хвилин, після чого змити водою.

- *Хна*

Використовується для лікування лупи на ранніх стадіях. Хна зменшує жирність волосся.

Рецепт: змішати в рівних кількостях безбарвну хну, чайний порошок, лимонний сік і масло для волосся. Суміш нанести на шкіру голови, після змити шампунем.

- *Омега 3 при лупі*

Жирні кислоти Омега-3 сприяють загоєнню ран і запобігають передчасному старінню. Дефіцит жирних кислот може викликати такі симптоми, включаючи сухість волосся, шкіри й лупу. Ці кислоти знижують запалення, зменшують симптоми лупи.

Можна збільшити споживання продуктів, багатих на Омега-3, - лляного насіння, насіння Чіа та волоських горіхів. Жирна риба - відмінне джерело жирних кислот. Можна приймати риб'ячий жир у капсулах.

Листя нима (індійська рослина) при лупі

Індійська рослина ним володіє антибактеріальними, протигрибковими та протизапальними властивостями. Ним позбавляє шкіру від свербіжів та зупиняє ріст грибка, що викликає утворення лупи. Листя нима можна придбати у спеціалізованих магазинах.

Рецепт: листя нима прокип'ятити протягом 30 хвили. Потім розтерти до консистенції пасти. Нанести на шкіру на 1 годину і змити водою.

3.2 Результати опитування споживачів шампунів

В анкетуванні прийняли участь чоловіки і жінки м. Харкова, їх кількість становила 175 осіб. Встановлено, що переважна більшість покупців шампунів проти лупи - жінки. Це обумовлено тим, що чоловіки мають коротші волоси і купують шампуні рідше, або купують гелі для душу і використовують їх також як шампунь або користуються шампунями своїх жінок.

Встановлено тип волосся опитаних, оскільки шампуні проти лупи обираються саме за цим критерієм. Дані представлено на рис. 3.1.

Рис. 3.1 Розподіл опитаних за типом волосся

Встановлено, що 45% опитаних мають комбінований тип волосся, 20% нормальний. Жирний тип волосся мають 25% опитаним. Лише 10% мають сухий тип.

Визначено як часто споживачі змінюють торгові марки шампунів (рис. 3.2).

Рис. 3.2 Частота зміни торгових марок шампунів споживачами

З'ясовано, що 45% опитаних не змінює шампуні. Вони постійно користуються тим самим шампунем. 25% респондентів змінюють шампунь 1 раз на 2-3 місяці та 19% респондентів 1 раз на півроку.

На наступному етапі досліджень визначено як часто респонденти миють голву (рис. 3.3).

Рис. 3.3 Частота миття волосся респонентами

Встановлено, що 27% опитаних миють голову щодня, 34% респондентів миють голову 1 раз на тиждень та 39% стверджують, що миють голову 1 раз у 2-3 дня.

Визначено шампуням з яким складом надають перевагу респонденти (рис. 3.4).

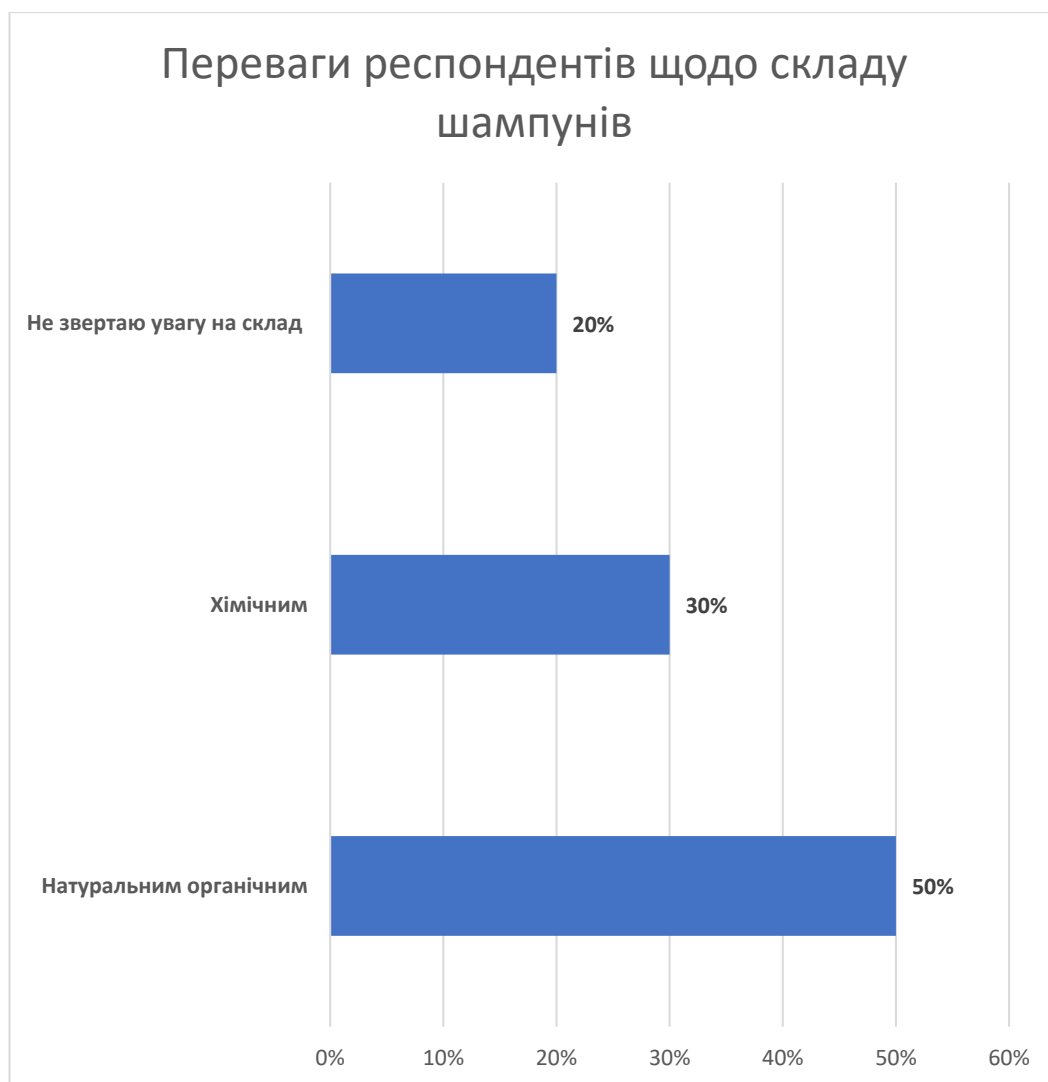

Рис. 3.4 Переваги респондентів щодо складу шампунів

З'ясовано, що половина опитаних надають перевагу натуральним органічним шампуням. Це є пропагандою здорового способу життя.

При цьому хімічні шампуні купують 30% респондентів. Так, 20% споживачів не звертають увагу на склад шампуню взагалі.

Встановлено, які засоби для миття голови використовують респонденти (рис. 3.5).

Рис. 3.5 Засоби для миття волосся, якими користуються респонденти

Тільки шампуні для миття голови використовують 35% респондентів. Так, 20% споживачів купує бальзами та маски, окрім шампунів. Однакова кількість споживачів (по 20%) купують шампуні у комбінації з масками та бальзамами. З'ясовано, що не усі споживачі розуміють різницю між масками для волосся та бальзамами.

Даля встановлено характеристики шампунів проти лупи, яким надають певне та важливе значення респонденти за 5-ти бальною шкалою (1 бал – найменше значення, 5 – найбільше значення). Дані представлено на рис. 3.6.

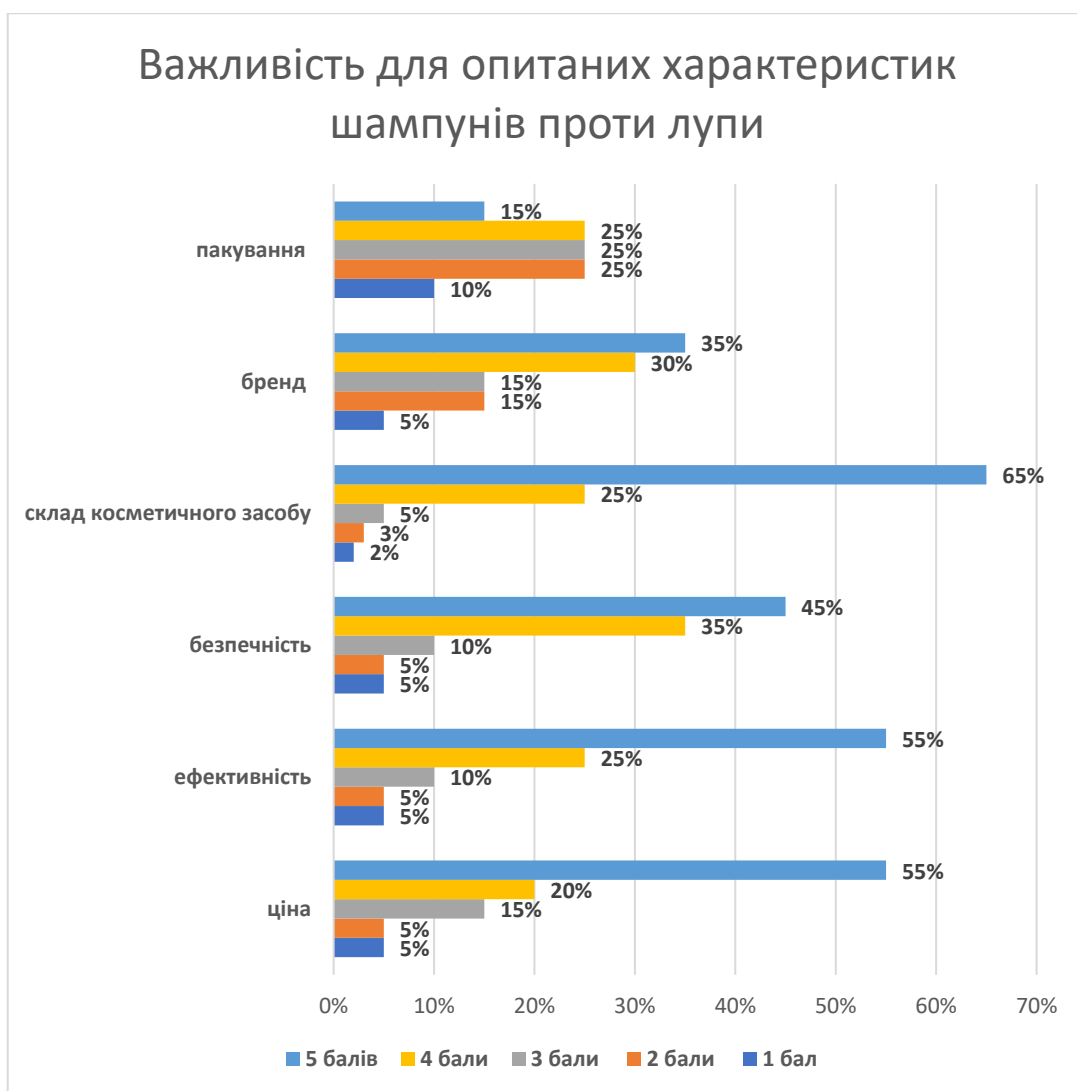

Рис. 3.6 Важливість для опитаних характеристик шампунів проти лупи (5-ти бальна шкала)

65% респондентів вважають, що склад шампуня проти лупи має вирішальне значення (5 балів). Для 55% респондентів ціна, безпе́чність мають вирішальне значення при виборі шампуню проти лупи. Для 35% споживачів важливим є бренд (5 балів). Пакування не має вирішального значення для більшості респондентів.

Була визначена популярність найбільш відомих брендів шампунів серед споживачів за 5-бальною шкалою. Дані наведено на рис. 3.7.

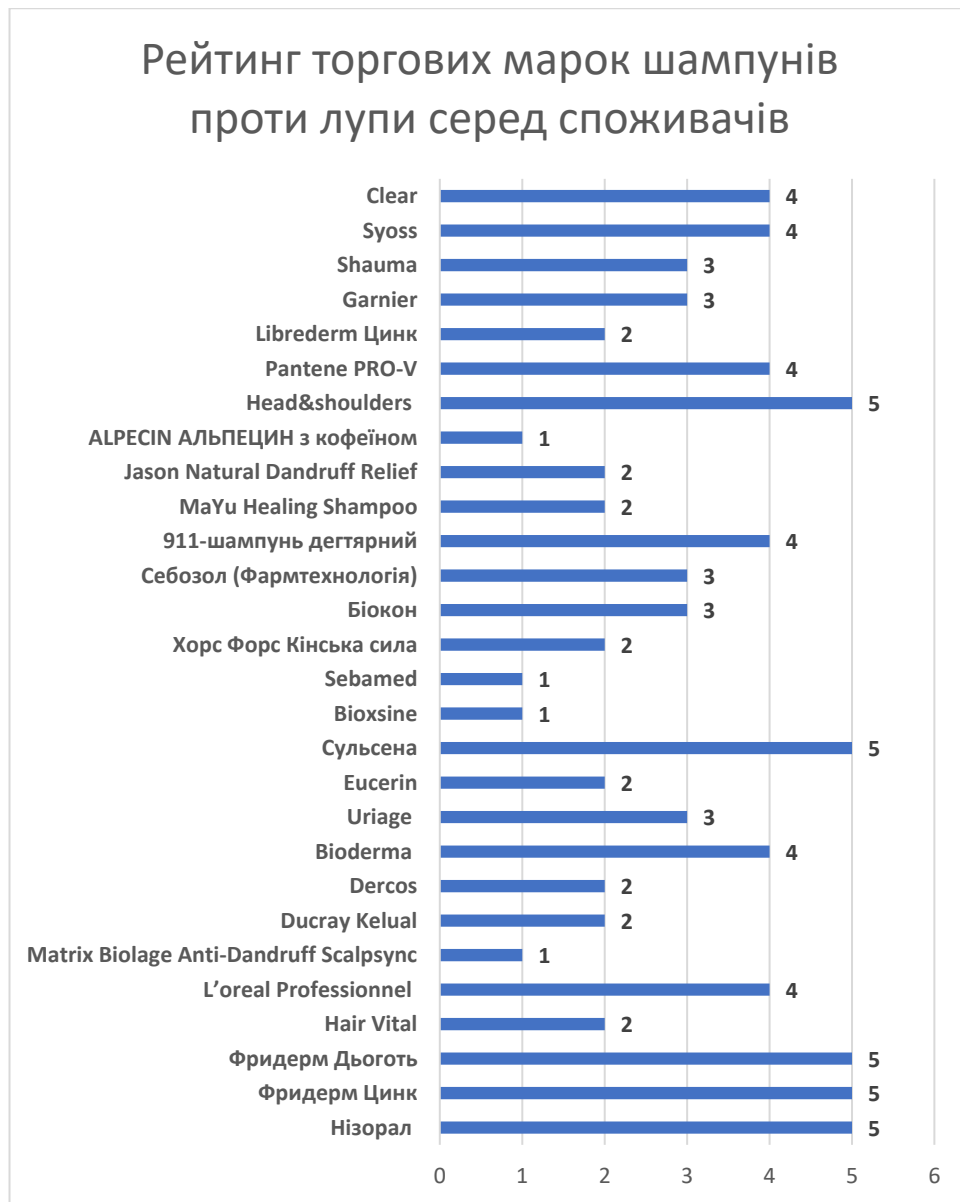

Рис. 3.7. Рейтинг торгових марок шампунів проти лупи серед споживачів

Встановлено, що найбільшим попитом користуються такі торгові марки лікувальних шампунів проти лупи (5 балів): Нізорал, Фридерм Цинк, Фридерм Дьоготь, Сульсена. Дані шампуні найчастіше рекомендують провізори, коли споживачі звертаються в аптеку з проблемою лупи. Високим попитом користуються такі торгові марки лікувальних шампунів проти лупи (4 бали): 911-шампунь дегтярний. Дані шампуні можна придбати в аптеках. Їх ціна вища, ніж шампунів мас-маркету.

Такі лікувальні шампуні як Ducray, Kelual, Dercos, Uriage, Eucerin Bioxsine, Sebamed користуються меншим попитом, оскільки їх можна придбати лише в аптеці і вони більш дорогі, ніж шампуні мас-маркету. Їх найчастіше призначає лікар-трихолог. Але більшість опитаних (70%) не звертається з проблемою лупи до лікаря, оскільки споживачі вважають лупу лише косметичною проблемою.

Найбільшим попитом користуються такі торгові марки шампунів проти лупи, які можна придбати у супермаркетах (5 балів): Head&Shoulders. Високим попитом користуються такі торгові марки шампунів проти лупи, які можна придбати у супермаркетах (4 бали): L'oreal Professional, Bioderma, Pantene PRO-V, Syoss, Clear. Дані шампуні належать до мас-маркету та мають прийнятну ціну для споживачів та сучасну рецептуру, що задовольняє вимоги споживачів.

Встановлено, в яких місцях купують шампуні респонденти. Дані наведено на рис. 3.8.

Рис. 3.10 Місця, де купують шампуні проти лупи споживачі

У ході дослідження встановлено, що лише 15% респондентів купують шампуні проти лупи в аптеках. Половина опитаних купує дані шампуні у супермаркетах. Ще 33% респондентів – у спеціальних косметичних магазинах.

Отримані дані свідчать про низьку обізнаність споживачів щодо себорейного дерматиту як захворювання, а не косметичної проблеми.

Встановлено яким виробникам надають перевагу українські споживачі шампунів. Дані представлено на рис. 3.11.

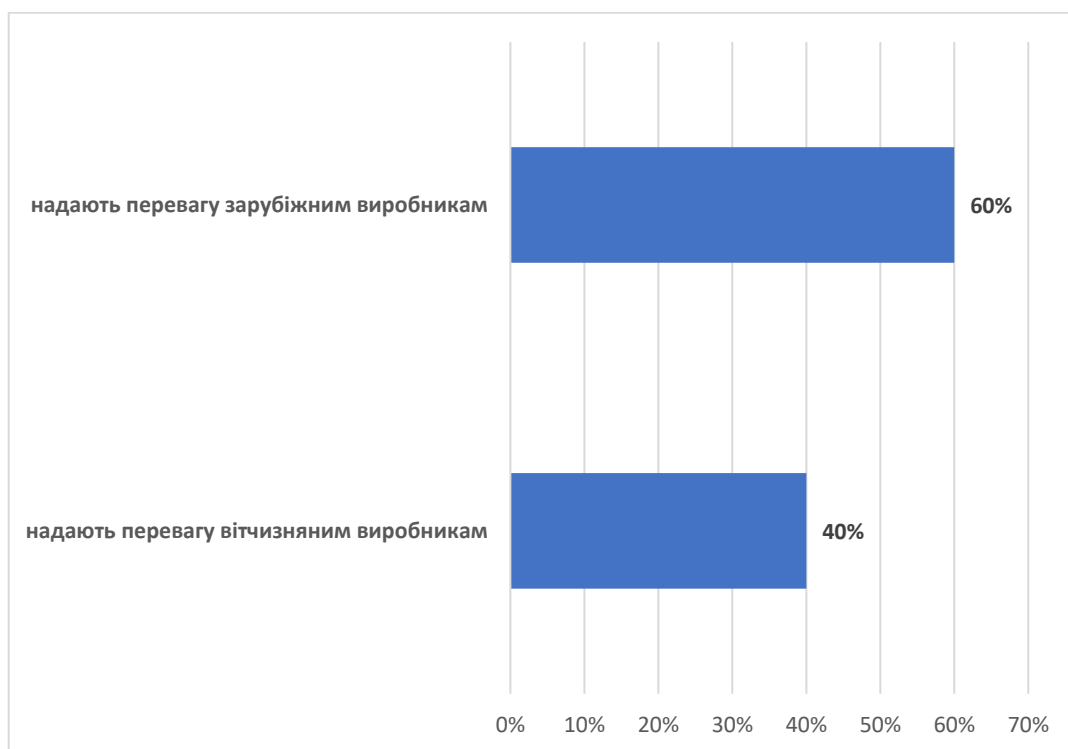

Рис. 3.11 Переваги споживачів щодо країни-походження виробника шампунів

60% опитаних надають перевагу шампуням імпортного виробництва. Обумовлено це тим, що вітчизняні шампуні за ціною не сильно відрізняються від імпортних за рахунок подорожчання привізних інгредієнтів.

На наступному етапі досліджень встановлено фактори вибору шампунів споживачами (рис. 3.12).

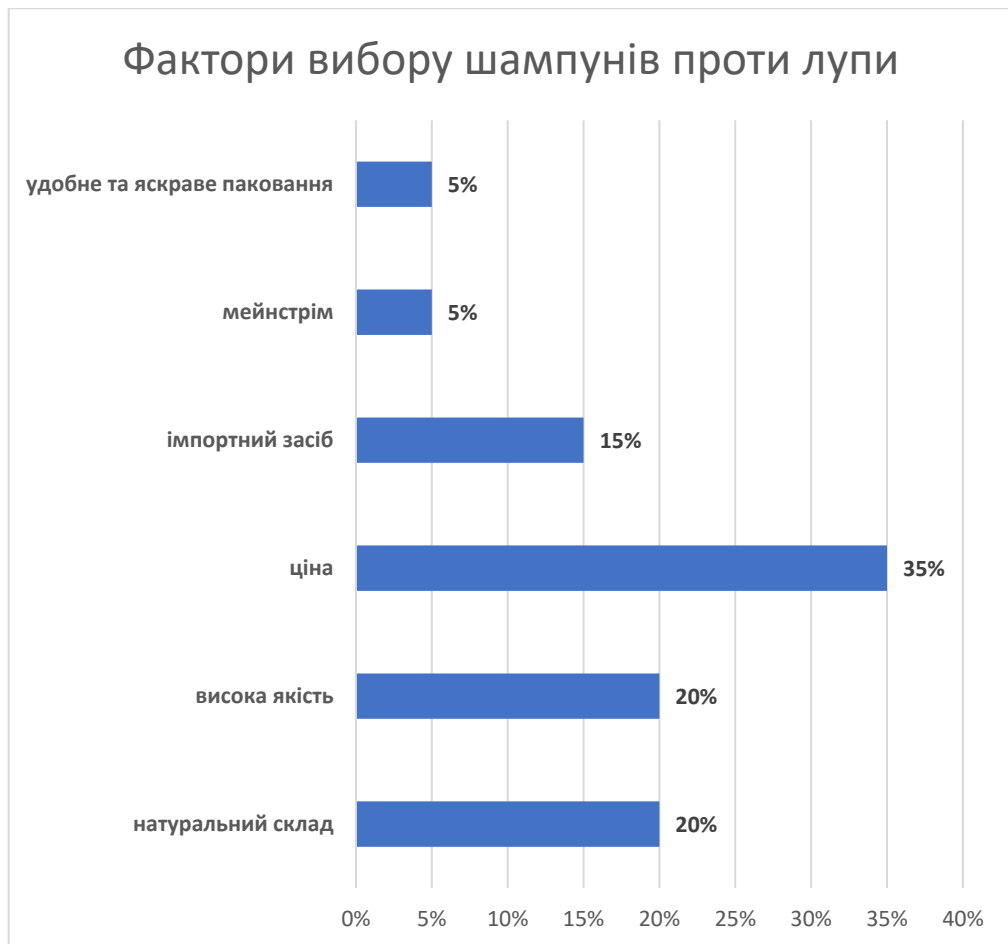

Рис. 3.12 Фактори вибору шампунів проти лупи

Досліджено фактори, якими керуються споживачі під час здійснення покупки шампунів. Серед них вирішальним фактором вибору, на жаль, залишається ціна (35%). По 20% натуральний склад і висока якість шампунів проти лупи. 5% споживачів обирають шампуні проти лупи через «мейнстрім» або популярність даного товару. Широкий асортимент впливає на 135 опитаних при купівлі шампунів. Яскрава упаковка шампунів привертає увагу лише 5% респондентів.

Цільову аудиторію шампунів проти лупи складають жінки та чоловіки у віці 15-55 років. Саме в середовищі цієї вікової категорії культура споживання шампуню розвивається більш інтенсивно. Наразі шампуні з хімічним складом поступово поступаються місцем шампуням з натуральним органічним складом.

Були визначено джерела інформації про нові марки шампунів проти лупи. Дані наведено на рис. 3.13.

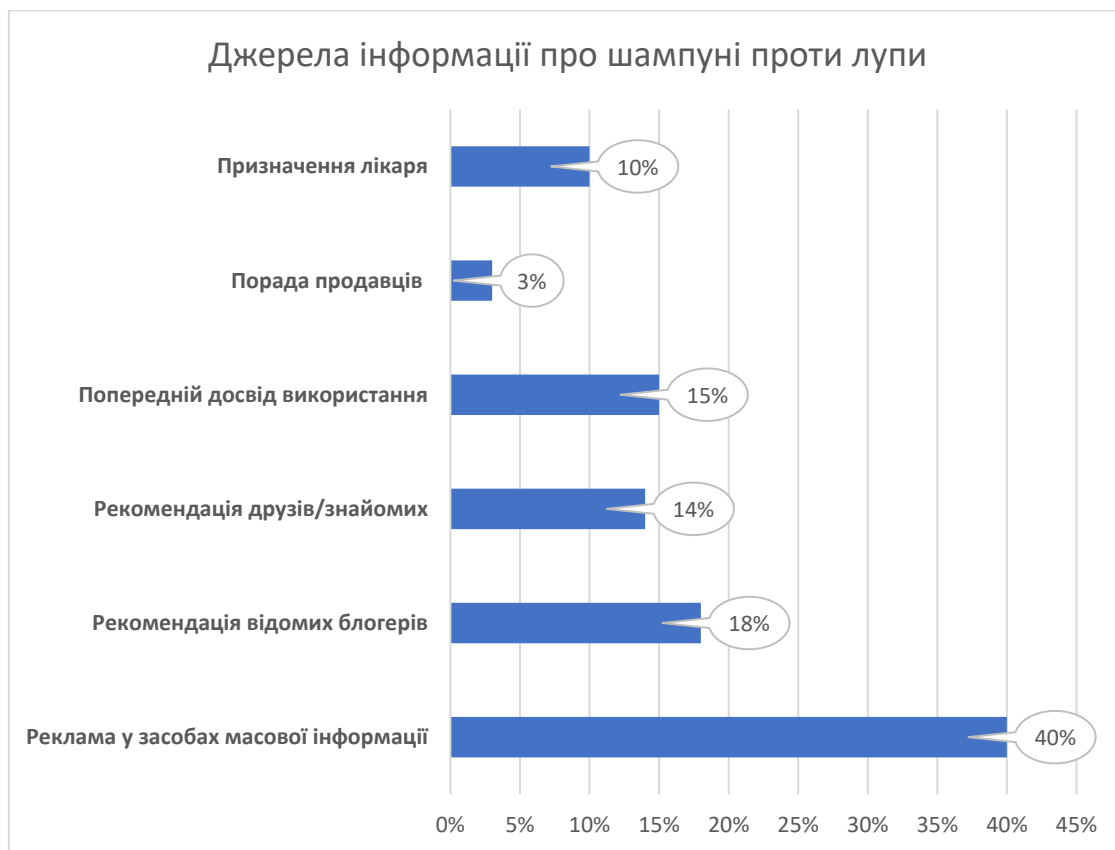

Рис. 3.13 Джерела інформації про шампуні проти лупи

Встановлено звідки дізнаються про шампуні проти лупи споживачі. Так, для 40% споживачів реклама у ЗМІ суттєво впливає на вибір шампуню. На майже рівну кількість опитаних споживачів на вибір шампуню проти лупи впливають власний попередній досвід (15%) та поради друзів/знайомих (14%). Порада продавців впливає на вибір шампуню лише на 3% респондентів. Призначення лікаря, на жаль, є джерелом інформації лише для 10% споживачів.

На наступному етапі досліджень встановлена важливість реклами шампунів проти лупи відомими блогерами. Дані наведено на рис. 3.14.

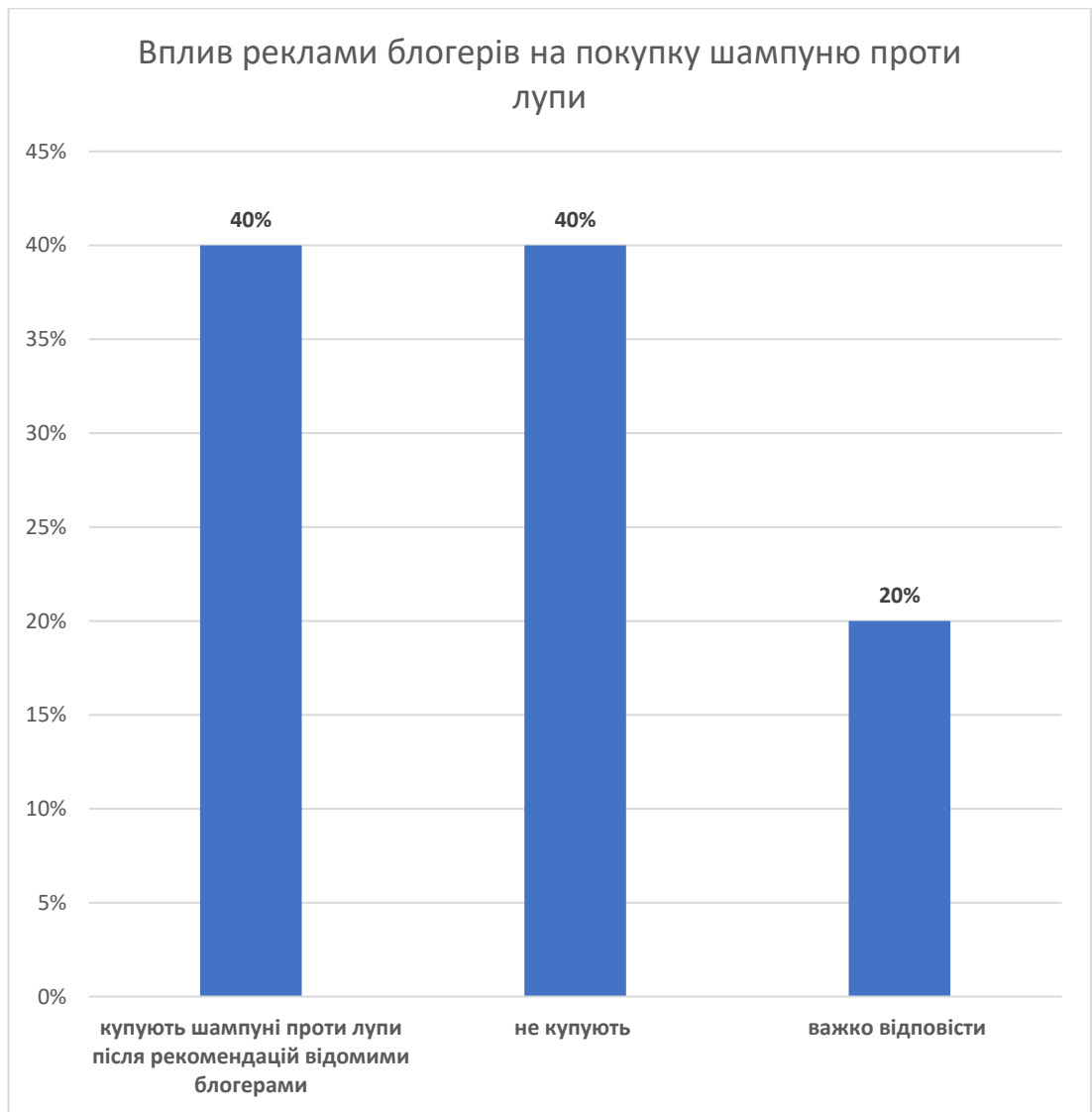

Рис. 3.14 Вплив реклами блогерів на покупку шампуню проти лупи

Встановлено, що однакова кількість опитаних як купують, так і не купують шампуні проти лупи після рекомендацій відомих блогерів у мережі Інстаграм. Таким чином, інфлюенсери мають важливе значення для просування шампінунів проти лупи на косметичний ринок України, що необхідно враховувати виробникам з метою просування їх продукції.

Встановлена рекламна активність виробників шампунів (рис. 3.15).

Рис. 3.15 Рекламна активність виробників шампунів проти лупи

При аналізі рекламної активності нами встановлено, що реклама шампунів проти лупи є досить розповсюдженою в мережі Інтернет – 55%. З’ясовано, що реклама у місцях продажу впливає на здійснення покупки лише на 15% респондентів. Реклама на телебаченні має більший вплив, чим реклама у місцях продажу (впливає на 30% опитаних).

Дієвим методом у боротьбі проти лупи також є салонні процедури. Звичайно, не варто очікувати від них миттєвого дива, адже догляд має накопичувальний ефект, видимий тільки після декількох сеансів. На наступному етапі досліджень визначено, чи роблять респонденти з метою позбавлення від лупи салонні процедури для волосся (рис. 3.16).

Рис. 3.16 Чи роблять респонденти з метою позбавлення від лупи салонні процедури для волосся?

Встановлено, що половина опитаних робить пілінг шкіри голови. Дану процедуру можна проводити як в салонах краси, так і вдома, використовуючі професіональні засоби для пілінгу. Після такої чистки поліпшується стан шкіри голови, прискорюється ріст волосся, а також підвищується проникнення корисних компонентів і поживних речовин у волосяну фолікулу.

Біоревіталізацію та мезотерапію робили по 20% опитаних. Біоревіталізація представляє собою ін'єкції, які зволожують шкіру, сприяють регенерації клітин і поліпшенню стану волосся. Використовується для профілактики хвороб. Мезотерапія допомагає боротися з серйозними проблемами захворювання шкірних покривів, такими як себорея і, навіть облісіння, оскільки має більшу кількість поживних компонентів.

Лише 10% респондентів з метою боротьби проти лупи обирають орайзінг. Орайзінг (Orising) - процес глибокого очищення та зволоження, за допомогою індивідуально підбраного фітоесенціального косметичного засобу Orising. Це не стандартна салонна процедура, а багаторівневий комплексний догляд, який допоможе вам відновити здоров'я та красу волосся та шкіри голови. Більш делікатний метод боротьби з лупою та сухістю шкіри голови, особливо, якщо ви боїтеся уколів.

3.3 Рекомендації для споживачів з метою профілактики та лікування лупи

Профілактика лупи

- Мийте голову в міру забруднення. Використовуйте очищувальні засоби з м'якими гіпоалергенними формулами на основі натуральних заспокійливих і відновлювальних компонентів.
- Відвідайте косметолога, дерматолога або трихолога, який визначить ваш тип волосся й шкіри голови, підбере відповідні косметичні засоби та дасть рекомендації щодо догляду.
- Вибирайте засоби для догляду відповідно до типу та потреб волосся. Шампуні для жирного волосся містять підсушувальні компоненти, для сухого - зволожувальні та живильні.
- Не зловживайте засобами для укладання типу лаку або мусу. Вибирайте щадну косметику й фарби для волосся, уникайте складних зачісок.
- Вибирайте безсульфатні формули з маркуванням «SLS free», якщо у вас чутлива шкіра голови. Вони діють м'якше та делікатніше.
- Наносьте маски та кондиціонери, відступаючи 2-5 см від коренів, адже залишки догляду можуть спровокувати зневоднення та алергічну реакцію шкіри голови.

Основні рекомендації з лікування лупи:

- *змінити раціон харчування:* виключити гострі та жирні страви, солодке та борошняне. Замінити їх свіжими фруктами, овочами, крупами та іншими продуктами, насиченими корисними жирами й кислотами. Збагатити раціон вітамінами групи А, С і В.
- *виключити негативні зовнішні фактори:* холод, пересушене опаленням повітря, зловживання феном і плойками, фарбу або догляд за волоссям, що викликають алергію.
- *звернутися до лікаря-трихолога.* Як лікувати шкіру голови повинен визначати лікар, оскільки тип і результативність терапії безпосередньо

залежать від правильного виявлення причини виникнення. Після первинного огляду лікар може додатково призначити консультацію ендокринолога, гастроентеролога, алерголога й, навіть психотерапевта, оскільки лупа може бути симптомом різних захворювань, наприклад: псоріазу, оперізувального лишая, головної воші та інших.

- *забезпечити волосся та шкірі голови достатній домашній догляд.* Придбати спеціалізовані засоби для очищення шкіри голови проти надлишків себума й ороговілого шару епідермісу: шампуні, кондиціонери, пілінги, лосьйони.

Висновки до розділу 3.

1. Проведено опитування з метою визначення споживацьких переваг шампунів серед мешканців України.
2. Проаналізовано отримані результати опитування та визначити фактори, що впливають на вибір шампунів проти лупи.
3. Встановлено, що найбільшим попитом користуються такі торгові марки лікувальних шампунів проти лупи (5 балів): Нізорал, Фридерм Цинк, Фридерм Дьоготь, Сульсена. Високим попитом користуються такі торгові марки лікувальних шампунів проти лупи (4 бали): 911-шампунь дегтярний. Дані шампуні можна придбати в аптеках. Їх ціна вища, ніж шампунів мас-маркету.
4. Такі лікувальні шампуні як Ducray, Kelual, Dercos, Uriage, Eucerin Bioxiline, Sebamed користуються меншим попитом, оскільки їх можна придбати лише в аптеці і вони більш дорогі, ніж шампуні мас-маркету. Їх найчастіше призначає лікар-трихолог. Але більшість опитаних (70%) не звертається з проблемою лупи до лікаря, оскільки споживачі вважають лупу лише косметичною проблемою.
5. Найбільшим попитом користуються такі торгові марки шампунів проти лупи, які можна придбати у супермаркетах (5 балів): Head&Shoulders. Високим попитом користуються такі торгові марки шампунів проти лупи, які можна придбати у супермаркетах (4 бали): L'oreal Professional, Bioderma, Pantene PRO-V, Syoss, Clear. Дані шампуні належать до мас-маркету та мають прийнятну ціну для споживачів та сучасну рецептуру, що задовольняє вимоги споживачів.
6. Розроблено практичні рекомендації щодо використання шампунів проти лупи серед українського населення.
7. Встановлено, що ринок шампуню проти лупи дуже специфічний, має власну структуру пропозицій із споживання. Більша частина споживачів вже визначила свої переваги, обираючи певні марки шампуню.

ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ

1. На косметичному ринку України представлений широкий асортимент шампунів проти лупи як вітчизняного, так й іноземного виробництва. Ціни на шампуні мас-маркету залишаються доступними для споживача. Якість шампунів покращується за рахунок сучасних технологій виробництва та сучасної рецептури.
2. Шампуні від лупи у своєму складі містять спеціальні домішки, котрі виявляють протизапальну дію та антисептичну і усувають зуд та запобігають появі лупи.
3. Наразі частка імпорту на ринку України в 2 рази перевищує частку українських шампунів.
4. Проведено опитування з метою визначення споживацьких переваг шампунів серед мешканців України.
5. Проаналізовано отримані результати опитування та визначити фактори, що впливають на вибір шампунів проти лупи.
6. Встановлено, що ринок шампуню проти лупи дуже специфічний, має власну структуру пропозицій із споживання. Більша частина споживачів вже визначила свої переваги, обираючи певні марки шампуню.
7. Найбільшим попитом користуються такі торгові марки лікувальних шампунів проти лупи Нізорал, Фридерм Цинк, Фридер Дьоготь, Сульсена. Дані шампуні найчастіше рекомендують провізори, коли споживачі звертаються в аптеку з проблемою лупи. Їх ціна вища, ніж шампунів мас-маркету.
8. Такі лікувальні шампуні як Ducray, Kelual, Dercos, Uriage, Eucerin Bioxsine, Sebamed користуються меншим попитом. Їх найчастіше призначає лікар-трихолог. Але більшість опитаних (70%) не звертається з проблемою лупи до лікаря, оскільки споживачі вважають лупу лише косметичною проблемою.

9. Найбільшим попитом користуються такі торгові марки шампунів проти лупи, які можна придбати у супермаркетах (5 балів): Head&Shoulders. Високим попитом користуються такі торгові марки шампунів проти лупи, які можна придбати у супермаркетах (4 бали): L'oreal Professional, Bioderma, Pantene PRO-V, Syoss, Clear. Дані шампуні належать до мас-маркету та мають прийнятну ціну для споживачів та сучасну рецептуру, що задовольняє вимоги споживачів.
10. Учасники косметичного ринку орієнтуються на цільову аудиторію, представлену жінками та чоловіками у віці 15-55 років. Саме в середовищі цієї вікової категорії культура споживання шампуню розвивається більш інтенсивно.
11. Розроблено практичні рекомендації щодо використання шампунів проти лупи серед українського населення.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Акулич И.Л. Маркетинг: Учебник / И.Л. Акулич. 3-е изд.: Высш. шк., 2018. 463 с.
2. Анурин В. Маркетинговые исследования рынка / В. Анурин, И. Муромкина, Е. Евтушенко. СПб. : Питер, 2016. 270 с.
3. Ахабадзе А.Ф. Косметика для всех. М.: изд-во «Знание», 2018. 90 с.
4. Баев А. Индустрия красоты: тенденции, проблемы, решения. Фармац. вестн. 2014. №36. 37 с.
5. Балакирева О.Н. Как проводить маркетинговые исследования? Маркетинг и реклама. 2019. № 2. С. 29 – 31.
6. . Беспалов Н.В. Динамика продаж косметических средств в аптеках. Новая аптека. 2017. №2. С. 20-22.
7. Бобылев Н. Косметические средства в аптеках Фармац. вестн. 2017. № 5. 19 с.
8. Гладько В.В. Средства ухода за кожей в аптечном ассортименте. Новая аптека. 2016. №3. С. 24 - 30.
9. Горшунова Л.Н. Практика управления ассортиментом аптечного предприятия. Экон. вестн. фармации. 2020. №10. С. 73-84.
10. Караев Р. Медицинская косметология М., 2018. 303 с.
11. Ленский Б. Покупатель в современном маркетинге. М., 2020. 17с.
12. Макаренко Т.И. Моделивання та прогнозування у маркетингу: навч. посіб. К.: Центр навч. л-ри, 2015. 160 с.
13. Милов А. Методы обработки экспертных оценок. Бизнес информ. 2016. №9. С. 46 – 48; №10. С. 54 – 56.
14. Нечипуренко, О.Н. Современные косметические средства и их составляющие. Провизор. 2015. №12. С. 17-18.
15. Посилкіна О. В., Котлярова В. Г., Чечотка О. В. Дослідження сутності і основних характеристик лікувально-косметичних засобів. Фармацевтичний журнал. 2016. №3-4. С. 21-28.

- 16.Посилкіна О. В., Котлярова В. Г., Чечотка О. В. Дослідження характеристик споживачів лікувальної косметики в Україні. *ScienceRise. Pharmaceutical Science*. 2016. № 4 (4). С. 53-60.
- 17.Сикорская С.В. Косметика не лечит, но... *Фармац. вестн.* 2017. № 5. 22 с.
- 18.Строжеміна І.Ю., Кобець М.М. Вивчення споживчих властивостей шампунів проти лупи. *YOUTH PHARMACY SCIENCE* : матер. III Всеукр. наук.-практ. конференції з міжнар. участю. 7-8 грудня 2022 р., Харків : НФаУ, 2022.
- 19.Теория потребительского поведения и спроса: сб.ст./ сост. и общ. ред. В.М. Гальперина. СПб.: Экон. шк., 2017. 380 с.
- 20.Щедрова Ю. Основные тенденции рынка аптечной косметики // *Фармац. обозрение*. 2020. №4. С. 68-72.
- 21.Association between stressful life events and exacerbation in multiple sclerosis: a meta-analysis / D. C. Mohr, S. L. Hart, L. Julian et. al. *Br. Med. J.* 2004. № 328 (7442). P. 731.
- 22.Boyd H.W. Marketing Research [Text and Cases] / H. W. Boyd, R. Westfall, S. F. Stasch. Harvard: University Press, 2017. 137p.
- 23.Chen Y., Lyga J. Brain-Skin Connection: Stress, Inflammation and Skin Aging. *Inflammation & Allergy - Drug Targets*. 2014. № 13. P. 177–190.
- 24.De Bacquer D, Van Risseghem M, Clays E, Kittel F, De Backer G, Braeckman L. Rotating shift work and the metabolic syndrome: a prospective study, *Int J Epidemiol*, 2009, vol. 38 (pg. 848-854)
- 25.EuroPharm Forum Observatory. Access mode : [europarm.pbworks.com /w / page /26808727/Definitions](http://europarm.pbworks.com/w/page/26808727/Definitions).
- 26.Franklin B. D. Defining clinicalpharmacy and pharmaceutical care. *Pharm. World Sci.* (Editorial). 2005, № 27. P. 137.
- 27.Knutsson, A., Hammar, N., Karlsson, B. (2014). Shift workers' mortality scrutinized. *Chronobiol. Int.* 21(6): 1049–1053.

28. Marketing: Communicating with the consumer: D'Arcy. Masius Benton and Bowles. London: Mercury books, 2016. 198p.
29. Stanton W.J. Fundamentals of marketing. 2017. 666 p.
30. Vigan, M. Cosmetovigilance: definition, regulation and use "in practice" [Text] M. Vigan, F. Castelain. European Journal of Dermatology. 2014. Vol. 24, Issue 6. P. 643–649.
31. Dimitrou, C.K. & AbouElgheit, E. (2019); Understanding Generation Z's Social Decision-Making in Travel, Tourism and Hospitality Management, Vol. 25, No.2, pp.311 -334
32. Emergency management for preventing and controlling nosocomial infection of 2019 novel coronavirus: implications for the dermatology department / J. Tao, Z. Song, L. Yang et al. *Br J Dermatol.* 2020. URL : <https://doi.org/10.1111/bjd.19011>.
33. Francis, T. & Hoefel, F. (2018). 'True Gen': Generation Z and its implications for companies; McKinsey & Company: 'True Gen': Generation Z and its implication for companies (mckinsey.com) Fry, R. (2020). Millennials overtake Baby Boomers as America's largest generation. Pew Research Center — Facttank; <https://www.pewresearch.org/facttank/2020/04/28/millennials-overtake-baby-boomers-as-americas-largest-generatio>
34. Geers, A. (2014). A magazine to make you beautiful: Votre Beauté and the cosmetics industry in the 1930s, *Clio, Open Edition Journal*, 40 | 2014, URL: <http://journals.openedition.org/cliowgh/740>
35. Gerlach RW. Whitening paradigms 1 year later: introduction of a novel professional tooth-bleaching system. *Compendium of Continuing Education in Dentistry* 2002;23(Suppl 1A):4—8.
36. Gupta, Y. & Singh, P & Agarwal, Sonal. (2020). To study the impact of instafamous celebrities on consumer buying behavior. *Academy of Marketing Studies Journal*. Volume 24.

37. Hansen, E. (2018); What is Indie Beauty?; Eve Hansen Blog; <https://evehansen.com/blogs/resources/what-is-indie-beauty>
38. Haywood VB, Heymann HO. Nightguard vital bleaching. *Quintessence International* 1989;20:173—176.
39. Howe, N. (2014). Generation X: Once Xtreme, Now Exhausted, Part 5 of 7, Forbes: <https://www.forbes.com/sites/neilhowe/2014/08/27/generation-x-once-xtreme-now-exhausted-part-5-of-7/?sh=70028a5f4843>
40. Marcoux, D. (2000). Appearance, cosmetics, and body art in adolescents. *Dermatologic Clinics*, 18(4), 667–673.
41. Marucha, P. T. Stress-induced susceptibility to bacterial infection during cutaneous wound healing / I. G. Rojas, D. A. Padgett, J. F. Sheridan et. al. *Brain. Behav. Immun.* 2002. № 16 (1). P. 74-84.
42. Perry A, Biel M, DeJongh O, Hefferren JJ. A comparative study of the native fluorescence of human dentine and bovine skin collagens. *Archives of Oral Biology* 1969;14: 1193—1211.
43. Statista (2017). Beauty and personal care products used by consumers daily or several times a week in the United States as of May 2017, by gender; Statista: <https://www.statista.com/statistics/716384/beauty-personal-care-products-most-used-by-consumers-us-by-gender>
44. Swadia, B. (2018). Impact of Advertisement on Buying Behaviours of the consumers: Study of Cosmetic Industry in Ahmedabad City
45. Williams, K.C. & Page, R.A. (2011), Marketing to the Generations, *Journal of Behavioral Studies in Business*, Vol 3, 37-52
46. Winnick, M. (2016). Putting a Finger on Our Phone Obsession, Dscout: <https://blog.dscout.com/mobile-touches#1>
47. Wollina U, Berger M, Karte K. Calculation of nail plate and nail matrix parameters by 20 MHz ultrasound in healthy volunteers and patients with skin disease. *Skin Res Technol* 2001;7:60 – 4.
48. Yüksel, H. (2016). Factors Affecting Purchase Intention in YouTube Videos. *Bilgi Ekonomisi ve Yönetimi Dergisi*. 11. 33-47

Національний фармацевтичний університет

Факультет медико-фармацевтичних технологій

Кафедра косметології і ароматології

Ступінь вищої освіти магістр

Спеціальність 226 Фармація, промислова фармація

Освітня програма Технології парфюмерно-косметичних засобів

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри
косметології і ароматології

Олександр БАШУРА
«05» вересня 2022 року

ЗАВДАННЯ
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ ЗДОБУВАЧА ВИЩОЇ ОСВІТИ

Ірини СТРОЖЕМІНОЇ

1. Тема кваліфікаційної роботи: «Вивчення споживчих властивостей шампунів проти перхоті»
керівник кваліфікаційної роботи: Ольга Філіпцова, д.біол.н., професор
затверджений наказом НФаУ від «01» листопада 2022 року № 239
2. Строк подання здобувачем вищої освіти кваліфікаційної роботи: грудень 2022 р.
3. Вихідні дані до кваліфікаційної роботи: кваліфікаційна робота викладена на 42 сторінках, включає 17 рисунків, містить 48 джерел наукової літератури.
4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити): зібрати та проаналізувати наукову літературу щодо аналізу асортименту шампунів проти лупи, представлених на ринку України; провести опитування з метою визначення споживацьких переваг шампунів серед мешканців України; проаналізувати отримані результати опитування та визначити фактори, що впливають на вибір шампунів проти лупи; розробити практичні рекомендації щодо використання шампунів проти лупи серед українського населення.
5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень):
таблиць – , рисунків – 17

6. Консультанти розділів кваліфікаційної роботи

Розділ	Ім'я, ПРІЗВИЩЕ, посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
1.	Ольга ФІЛПЦОВА, професор закладу вищої освіти кафедри косметології і ароматології	2.03.22	2.03.22
2.	Ольга ФІЛПЦОВА, професор закладу вищої освіти кафедри косметології і ароматології	06.05.22	06.05.22
3.	Ольга ФІЛПЦОВА, професор закладу вищої освіти кафедри косметології і ароматології	01.06.22	01.06.22

7. Дата видачі завдання: «05» вересня 2022 року.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Термін виконання етапів кваліфікаційної роботи	Примітка
1.	Огляд літературних джерел.	квітень	виконано
2.	Розробка методології дослідження.	квітень	виконано
3.	Вивчення асортименту шампунів проти лупи	травень	виконано
4.	Розробка анкети та проведення досліджень, які спрямовані на вивчення використання шампунів проти лупи споживачами	травень	виконано
5.	Узагальнення та загальні рекомендації використання шампунів проти лупи споживачами	травень-листопад	виконано
6.	Викладення основного матеріалу	жовтень	виконано
7.	Оформлення кваліфікаційної роботи	листопад	виконано
8.	Підготовка тез до конференції	листопад	виконано
9.	Підготовка тексту доповіді та презентації до захисту	грудень	виконано
10.	Підготовка та представлення кваліфікаційної роботи до ЕК НФаУ. Підготовка до захисту.	січень	виконано

Здобувачка вищої освіти _____

Ірина СТРОЖЕМІНА

Керівник кваліфікаційної роботи _____

Ольга ФІЛПЦОВА

ВИТЯГ З НАКАЗУ № 239
по Національному фармацевтичному університету
від 01 листопада 2022 року

Затвердити тему, керівника та рецензента кваліфікаційної роботи здобувачу вищої освіти заочної форми навчання факультету медико-фармацевтичних технологій НФаУ 2023 року випуску:

№ з/п	Прізвище, ім'я по батькові здобувача вищої освіти	Тема кваліфікаційної роботи (українською мовою)	Тема кваліфікаційної роботи (англійською мовою)	Керівник кваліфікаційної роботи	Рецензент кваліфікаційної роботи
1.	Строжеміна Ірина Юріївна	Вивчення споживчих властивостей шампунів проти перхоті	Study of consumer properties of shampoos against dandruff	проф. Філіпцова О.В.	проф. Баранова І.І.

ПІДСТАВА: службова записка завідувача кафедри про затвердження теми кваліфікаційної роботи, керівника та рецензента.

Вірно: провідний фахівець

К. С. Конотон

ВИСНОВОК

**Комісії з академічної доброчесності про проведену експертизу
щодо академічного плагіату у кваліфікаційній роботі
здобувача вищої освіти**

№ 110630 від «23» грудня 2022 р.

Проаналізувавши випускну кваліфікаційну роботу за магістерським рівнем здобувача вищої освіти заочної форми навчання Строжеміної Ірини Юріївни, 5 курсу, _____ групи, спеціальності 226 Фармація, промислова фармація, на тему: «Вивчення споживчих властивостей шампунів проти перхоті / Study of consumer properties of shampoos against dandruff», Комісія з академічної доброчесності дійшла висновку, що робота, представлена до Екзаменаційної

комісії для захисту, виконана самостійно і не містить елементів академічного плагіату (копіляції).

**Голова комісії,
професор**

Інна ВЛАДИМИРОВА

8%

11%

ВІДГУК

**наукового керівника на кваліфікаційну роботу ступеня вищої освіти
магістр, спеціальності 226 Фармація, промислова фармація
Ірини СТРОЖЕМІНОЇ**

на тему: «Вивчення споживчих властивостей шампунів проти перхоті».

Актуальність теми. Лупа - поширена проблема, яка зустрічається у 40-60% дорослих людей в усьому світі. Провокують її виникнення дріжджові грибки роду *Malassezia*, які активно розмножуються при сприятливих умовах, через те, що з'являється подразнення шкіри голови і при цьому порушуються її обмінні процеси.

Лупа є ознакою розвитку себорейного дерматиту. Вона відрізняється за ступенем тяжкості та потребує звернення до лікаря дерматолога або трихолога і вимагає індивідуального лікування. Для лікування лупи використовуються спеціальні шампуні проти лупи.

Практична цінність висновків, рекомендацій та їх обґрунтованість. Цільову аудиторію дослідження склали як чоловіки, так і жінки, які мешкають на території України, та користуються шампунями проти лупи при ознаках цієї проблеми. Важливий етап дослідження – звернути увагу сучасних споживачів на склад шампунів проти лупи, що представлені на вітчизняному косметичному ринку. Практичне значення матимуть ознайомчі заходи щодо обізнаності українських споживачів щодо впливу на організм людини шампунів проти лупи.

Оцінка роботи. Роботу виконано на високому професійному рівні, розв'язано поставлені цілі та впроваджено завдання дослідження. Методологія дослідження базувалась на аналізі праць вітчизняних і зарубіжних учених, отриманих з мережі Інтернет, та маркетингової інформації отриманої за допомогою анкетування споживачів. Автором виконано весь обсяг досліджень: проведено анкетування споживачів шампунів проти лупи, проведено обробку та аналіз отриманої інформації, складена база даних та вироблена її статистична обробка.

Загальний висновок та рекомендації про допуск до захисту. При проведенні експерименту Ірина СТРОЖЕМІНА продемонструвала гарні знання в сфері практичної косметології та справилась з поставленою задачею, виявивши при цьому здібності до проведення самостійних досліджень. Роботу рекомендовано до захисту.

Науковий керівник _____

Ольга ФІЛІПЦОВА

«05» грудня 2022 р.

РЕЦЕНЗІЯ

**на кваліфікаційну роботу ступеня вищої освіти магістр, спеціальності 226
Фармація, промислова фармація**

Ірини СТРОЖЕМІНОЇ

на тему: «Вивчення споживчих властивостей шампунів проти перхоті».

Актуальність теми. Кожна сучасна культурна людина регулярно миє волосся, використовуючи при цьому різні види шампунів. Так, 24% українців миють голову щодня, 33% миють голову 1 раз або 2 рази на тиждень. Від купівельної спроможності мешканців України залежить лише структура споживання шампунів. На косметичному ринку України представлений широкий асортимент шампунів проти лупи як вітчизняного, так й іноземного виробництва. Ціни на шампуні мас-маркету залишаються доступними для споживача. Якість шампунів покращується за рахунок сучасних технологій виробництва та сучасної рецептури. Усе вищезазначене обумовлює актуальність теми.

Теоретичний рівень роботи. У роботі проаналізовано спеціалізовані літературні джерела косметологічного профілю. Складено анкету для споживачів шампунів проти лупи. Проведена статистична обробка отриманих даних та наведено загальні висновки щодо використання шампунів проти лупи.

Пропозиції автора з теми дослідження. Враховуючи споживацькі переваги шампунів проти лупи, автором була наведена концепція досліджень, яка дозволила розробити рекомендації використання шампунів проти лупи споживачами. Вибрано об'єкти досліджень, які обумовлюють ефективність дослідження споживацьких переваг шампунів проти лупи. Відпрацьовано основні методи досліджень, які дозволяють проаналізувати розповсюдженість використання шампунів проти лупи серед населення України.

Практична цінність висновків, рекомендацій та їх обґрунтованість. Отримані результати є основою використання програм лояльності щодо клієнтів, які купують шампуні проти лупи.

Недоліки роботи. Незважаючи на загальний високий рівень виконання кваліфікаційної роботи, авторів не вдалося уникнути незначних стилістичних помилок, які не зменшують наукової і практичної цінності отриманих результатів.

Загальний висновок і оцінка роботи. Робота виконана на високому професійному рівні, відповідає усім вимогам і може бути представлена в Екзаменаційну комісію для захисту.

Рецензент _____
«12» грудня 2022 р.

проф. Інна БАРАНОВА

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**Витяг з протоколу
засідання кафедри косметології і ароматології НФаУ
№ 5 від 15 грудня 2022 року**

Голова: завідувач кафедри, доктор фарм. наук, проф. Башура О.Г.

Секретар: доц. Мартинюк Т.В.

ПРИСУТНІ: зав. каф., проф. Башура О.Г., проф. Філіпцова О.В., доц. Кран О.С., доц. Мартинюк Т.В., доц. Шмелькова К.С., доц. Петровська Л.С., доц. Алмакаєв М.С., ас. Миргород В.С.

ПОРЯДОК ДЕННИЙ:

1. Про представлення до захисту в Екзаменаційну комісію кваліфікаційних робіт здобувачів вищої освіти випускного курсу НФаУ 2023 року випуску

СЛУХАЛИ: Про представлення до захисту в Екзаменаційній комісії кваліфікаційної роботи на тему: «Вивчення споживчих властивостей шампунів проти перхоті» здобувачки вищої освіти випускного курсу НФаУ 2023 року випуску Ірини СТРОЖЕМІНОЇ

Науковий керівник проф. Ольга ФІЛІПЦОВА

Рецензент доц. Інна БАРАНОВА

УХВАЛИЛИ: Рекомендувати до захисту кваліфікаційну роботу здобувачки вищої освіти 5 курсу 01a групи Ірини СТРОЖЕМІНОЇ

(прізвище, ім'я)

на тему: «Вивчення споживчих властивостей шампунів проти перхоті».

Голова

завідувач кафедри,

доктор фарм. наук, проф. _____

(підпис)

Олександр БАШУРА

Секретар

доцент _____

(підпис)

Тетяна МАРТИНЮК

НАЦІОНАЛЬНИЙ ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

**ПОДАННЯ
ГОЛОВІ ЕКЗАМЕНАЦІЙНОЇ КОМІСІЇ
ЩОДО ЗАХИСТУ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ**

Направляється здобувачка вищої освіти Ірина СТРОЖЕМІНА до захисту кваліфікаційної роботи за галузю знань 22 Охорона здоров'я спеціальністю 226 Фармація, промислова фармація освітньою програмою Технології парфумерно-косметичних засобів на тему: «Вивчення споживчих властивостей шампунів проти перхоті»

Кваліфікаційна робота і рецензія додаються.

Декан факультету _____ / Ольга НАБОКА /

Висновок керівника кваліфікаційної роботи

Здобувачка вищої освіти Ірина СТРОЖЕМІНА продемонструвала гарні знання в сфері практичної косметології та справилась з поставленою задачею, виявивши при цьому здібності до проведення самостійних досліджень.

Керівник кваліфікаційної роботи

Ольга ФІЛІПЦОВА

«05» грудня 2022 р.

Висновок кафедри про кваліфікаційну роботу

Кваліфікаційну роботу розглянуто. Здобувачка вищої освіти Ірина СТРОЖЕМІНА допускається до захисту даної кваліфікаційної роботи в Екзаменаційній комісії.

Завідувач кафедри
косметології і ароматології

Олександр БАШУРА

«15» грудня 2022 року

Кваліфікаційну роботу захищено

у Екзаменаційній комісії

« ____ » _____ 2023 р.

З оцінкою _____

Голова Екзаменаційної комісії,

доктор медичних наук, професор

_____ /Наталія БЕЗДІТКО/